

KIRIKUSEIKLUS – ÜKS VARIANT PALJUDEST

Koostanud Titta Hämäläinen

Siin on üks võimalus, kuidas kirikuseiklust teha. Kõik sõltub ju rühma suurusest, vanusest, keskendumisvõimest, natuke ilmast ja kiriku temperatuurist ka. Kuid üle pooleteise tunni ei maksa seiklust venitada – natuke kirikuga tutvumise nälga peab ju ka jääma. ☺

Alguses on väga tähtis, et kirikuseikluse läbiviija ütleb igale tulijale isiklikult tere ja tutvustab ennast. Võib teha ka väikse tutvumise või tutvumismängu enne alustamist, eriti kui seiklus toimub kodukirikus oma küla lastele ja on plaan lapsi ka edaspidi koguduse töösse haarata ja kutsuda.

1. Kui on aega ja võimalus alustada kirikuseiklust näiteks kogudusemajast või õuest nõnda, et saaks natukene joonistada: Kõigile antakse paber ja pliiats ning palutakse joonistada kiriku üldine põhiplaan. Mis seal olla võiks ja kus kohas?
2. Jäetakse plaanid sinnapaika ja hakatakse kiriku poole minema. Räägitakse sellest, kas kirik on kaugele näha, millest võib aru saada et see hoone on just kirik. Kui vana see võiks olla? Mõõdetakse sammudega / kätega / inimketiga kui suur on kiriku übermõõt. Kui kõrge kirik on? Mitu last või täiskasvanud peaks panema üksteise peale et tippu jõuda? Mis me nägime kiriku ümber kõndides? Kelle hoone see on? Miks kirik on ehitatud? Miks sinna minnakse? Kuidas meid sinna kutsutakse? Kui on võimalik, võivad kõik proovida kella helistada.
3. Kuidas me siseneme kirikusse? Selles kohas on hea rääkida sellest, miks me kirikusse lähme. Kes on ka varem käinud kirikus ja mis puhul? Seal on teenistusi, kontserte, ristimise, laulatusi, matuseid...ja kirikusse võib minna ka niisama, Jumalaga kohtuma. Jumal ei ela kirikus, aga on võimalik öelda küll, et lähme Jumalale külla, sest kirikusse minnes võtame aega et peatuda ja Jumalaga suhelda. Kuidas minna kirikusse mõeldes, et Jumal ootab mind? Lähme avatud silmade, kõrvade ja südamega, rahulikult. Peale kirikusse sisenemist kogunetakse esimestesse pinkidesse.
4. Arutatakse selle üle, kuidas kirik lõhnab. Kui me oleks pimedad, kas me siis ka teaks et tulime kirikusse? Millest me siin sees ringi vaadates saame aru et see on kirik? Mida sa esimesena märkasid siin? Kui mitu inimest mahub ühte pinki istuma? Palju siis terve kirik rahvast majutab? Siinkohal võib ka lugeda kokku mitu risti / akent / vapi / küünalt jne näeme. Kui on võimalik pikutada kas vahekäigus või pingi peal, võib pikali visata ja vaadata lakke, mida me seal märkame.
5. Tutvutakse kirikuga üksi või paaride / rühmade kaupa. Võib jagada ! ja ? märkidega kaarte ja paluda panna hüüumärgid sinna, kus on midagi mida kõik peaksid nägema, ja

küsimärgid sinna kus tekib küsimus „Mis see on?“ „Miks see siin on?“ „Mis see tähendab?“ vms. Teine variant on teha „inimfotoka“ mängu – oluline on see, et lapsed saaksid ise natuke seigelda. NB! On hea küsida enne seiklust koguduse õpetajalt, kas ta lubab kantslisse ronida. Kui ei luba, tuleb öelda et sinna minna ei tohi. Altarist on ka hea mainida, et sinna sisse ei lähe. Ühesõnaga, on vaja tutvuda kiriku kodukorraga - kui kuhugi on keelatud minna, siis on seda hea ütelda siinkohal enne kui paarid rändama lastakse. Öeldakse ka, et kui kuulete mingi pilli häält, tulge sinna kust hääl tuleb.

6. Kui kaardid on leidnud oma koha, võib vilepilli või flöödiga kutsuda lapsed oreilirõdule. Siis saab rääkida orelist, selle tähendusest, tuule tallamisest (seda on väga põnev proovida kui see on võimalik!) jne. Kui lubatakse oreli proovida, tuleb seda teha kordamööda. Üldiselt on hea, kui kohal on keegi, kes oreli tunneb – tema oskab oreli ka tutvustada ja natuke mängida ette ka kuidas see käib ja kõlab. Siis räägitakse sellest, et rõdult on hea laulda. Ja tõestuseks võib laulda mõnda laulu. Rõdult minnakse kaarte otsima.
7. Rühmana liigutakse kaardi juurest teise juurde ja lastakse lastel öelda, mis see küsimus või tähelepanek selles kohas oli. Koos on ka põnev vastusi otsida, lastel töötab fantaasia hästi ja nad leiavad päris hästi tähendusi igasugustele asjadele. Kui kaasas on keegi, kes teab kirikust rohkem on hea tema teadmisi kasutada, kuid tuleb hoolitseda et ta ei lähe liiga pikaks oma seletustega vaid vastab just sellele küsimusele. Kui aga kedagi kirikutundjat ei ole võtta ja omad enne seiklust omandatud teadmised vastust ei anna, võib ka tunnistada et „Ma ei tea“. See on parem vastus kui mingi oma teooria leiutamine. Kuid samas, võib küll öelda et „Ma ei tea, kuid ma arvan et see võiks olla nii...“
8. Kui kaardid on leitud, on vaikuse aeg. Palutakse igaühel otsida omale hea koht, kus võib üksinda istuda ja kust ta näeb seda, mida ta tahab näha jne. Seletatakse ära, et kirikusse tulla ka olema vaikselt, mõtlema oma mõtteid ja rääkima nendest Jumalale. Nüüd võib seda teha. Öeldakse ka, et kui laul algab, kogunetakse küünla süütamise kohta. Kui kõik on oma koha leidnud, loetakse mingi kirjakoht Piiblist ette. See võib olla näiteks Psalmist 84 või 139 või mõni teine psalm, või näiteks mõnest evangeeliumist see koht, kus Jeesus õnnistab lapsi. Sellele järgneb vaikus. Vaikus ei pea olema väga pikk, kuid soovitan võtta vähemalt kolm minutit. Ühe minutiga ei jõua veel rahunema hakataki...
9. Kui vaikuse aeg hakkab läbi saama, hakkab seikluse läbiviija laulma. Võib olla ka instrumentaalmuusika. Või siis lihtsalt läheb sinna, kus küünlaid süüdatakse ja teised tulevad järgi. Siis on igaühel võimalik süütada palveküünal. Kui on kirikuvõõrad lapsed, on hea seletada natuke sellest, mis palve on ja et küünal on palve sümbol. Kui lapsed ütlevad et nad ei oska palvetada, võib juhendada et „Mõtle sellisele inimesele või asjale, kes või mis sinul on praegu südames. See võib olla mure või tänapõhjus, aga mingi sinu jaoks oluline asi. Ja siis süütad küünla. Niimoodi palvetataksegi, palves palutakse et

Jumal hoolitseks meile tähtsate inimeste ja asjade eest ja hoiaks neid. Sa võid oma mõtetes rääkida Jumalale nagu sa räägid täiskasvanuga, keda sa usaldad.“ Kui kõik küünlad on süüdatud, võib lugeda lühikese palve, kuid ei pea. NB! Küünla süütamise kohaks tuleb valida turvaline koht, ja kui on väga väikseid lapsi siis neid tuleb aidata. Mõned suuremad lapsed pole ka võib-olla elu sees küünalt süüdanud, seega tuleb hoolega jälgida et keegi ennast ära ei kõrveta. Suurest küünlast tule võtmine ei pruugi olla väga lihtne.

10. Kogunetakse lõpuks altarivõre ette. Arutatakse, mis koht see altar on. Seal on hea tutvuda kiriku aaretega: Kiriku aarded on Jumala sõna ehk Piibel, mille kaudu me Jumalat tundma õpime ja Tema häält kuuleme. Ristimisvaagen on ka aare, sest läbi ristimise me saame kohe erilisel moel Jumala lasteks ja koguduse liikmeteks. Kolmas aare on armulaud, söömaaeg mida Jeesus ise käskis kogudusel pidada. Armulaual tänatakse Jumalat, mälestatakse Jeesust ja näidatakse omavahelist sõprust. Tervet ristimise ja armulaua teoloogiat ei ole siin mõtet hakata arutama, kui just rühmas ei teki küsimusi. Küsimustele tuleb ikka võimaluste piires vastata. Ka neid asju õpitakse ju sammhaaval. Kui armulauast on räägitud, võib lasta lastel istuda kooriruumi põrandale maha ja anda üksteisele edasi küpsise ja viinamarjade kaussi, nii et igaüks saab maitsta. Need pole ju samad, mida armulaual antakse, kuid koos midagi süües võib rääkida sellest, et pere ju ikka sööb koos, ja armulaud on Jumala pere ühine söömaaeg koos Jeesusega. (Kui seiklemas on täiesti kirikuvõõrad lapsed ja on tunne et sakramentidest rääkimine tekitab lihtsalt segadust, võib siiski anda lastele küpsiseid ja viinamarju ja öelda et saame igaüks maitsta, kui hea on Jumal ☺). Pärast söömist võib lõpetada ka nii, et kõik põlvitavad altarivõre ees ja seikluse läbiviija loeb õnnistussõnad või mõne muu palve. Kui seiklemas on pühapäevakooli lapsed, võib õnnistada lapsi ka isiklikult kui see tundub hea.
11. Neljas kiriku ja Jumala aare on iga laps ja täiskasvanu, iga inimene, ja seda võib näidata peeglikarbi või lihtsalt peegli abil kirikus väljudes. Igaüks saab kordamööda tulla vaatama Jumala aaret, ja näeb siis oma peegelpilti. Kirikust väljumisel võib anda lastele ka väikse meene, kuid ei pea. Näiteks Psalm 139:14 väiksele lipikule kirjutatult on hea meene. Või ingli pilt või kleeps. On hea lasta lapsed kirikust välja selle tunde ja teadmisega, et nemad on oma Loojale armsad ja tähtsad.
12. Juhul kui enne kirikusse minekut on joonistatud kiriku põhiplaan, minnakse veel korraks selle juurde tagasi ja tehakse vajalike korrekture. Lõpus võib ka joonistada iseennast sellisesse kohta kirikus, kus on hea olla. Joonistades võib ka arutada, mis kirikus meeldis või mis jäi hästi meelde vms.

NB! Iga kirikus on natuke erinev kodukord, mis on lubatud ja kus on lubatud jalutada ja kus mitte. See on oluline kooskõlastada kirikuõpetajaga seikluse plaane paika pannes.